
	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 1 iš 7

**Egzaminų centrai. Reikalavimai.
2018 m.**

	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 2 iš 7

1 BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Šis dokumentas taikomas suvirintojų ir suvirinimo operatorių (toliau tekste - suvirinimo darbuotojų) egzaminų centrams ir profesinių žinių tikrinimo centrams.
- 1.2. Suvirinimo darbuotojų egzaminų centru gali būti mokymo įstaiga ar įmonė, atitinkanti šiame dokumente nustatytus reikalavimus.
- 1.3. Atitiktį šio dokumento reikalavimams vertina VšĮ „Energetikų mokymo centro“ (toliau tekste EMC) Sertifikavimo skyrius.
- 1.4. Egzaminų centro ir EMC Sertifikavimo skyriaus bendradarbiavimas nustatomas sutartimi, išskyrus egzaminų centrus pareiškėjo gamybinėje bazėje.
- 1.5. Jeigu egzaminų centras steigiamas įmonėje vienkartiniam suvirintojų arba suvirinimo operatorių kvalifikacijos tikrinimui, atskira sutartis nesirašoma.

2. TAIKYMO SRITIS

- 2.1. Šie reikalavimai taikomi suvirinimo darbuotojų sertifikavimui EMC Sertifikavimo skyriuje pagal 4 skyriuje nurodytus standartus ir kitus normatyvinius dokumentus.
- 2.2. Dokumento reikalavimai privalomi egzaminų centrams, kurie ketina pasirašyti arba yra pasirašę sutartis su EMC, tai pat įmonėse steigiamiems egzaminų centrams, kuriuose sertifikuojami tos įmonės darbuotojai.

3. TERMINAI IR SANTRUMPOS

- 3.1. Dokumente vartojami 4 skyriuje nurodytų standartų terminai ir apibrėžtys.
- 3.2. EMC - VšĮ Energetikų mokymo centras.
- 3.3. BP – bandomasis pavyzdys.
- 3.4. SPA - suvirinimo proceso aprašymas.

4. NUORODOS

- 4.1. Lietuvos standartas LST EN ISO/IEC 17024:2012 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji darbuotojų sertifikavimo įstaigoms keliami reikalavimai (ISO/IEC 17024:2012)“
- 4.2. LST EN 9606-1:2017 „Suvirintojų kvalifikacijos tikrinimas. Lydomasis suvirinimas. 1 dalis. Plienai“ (ISO 9606-1:2012, įskaitant Cor. 1:2012, ir Cor. 2:2013).
- 4.3. LST EN ISO 14732:2013 „Suvirinimo personalas. Metalu automatizuoto suvirinimo operatorių ir automatizuoto ir automatinio suvirinimo derintojų kvalifikacijos tikrinimas“.
- 4.4. Europos parlamento ir Europos tarybos direktyva (2014/68/ES) dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su slėginių indų tiekimu rinkai, suderinimo (toliau – PED).
- 4.5. Europos parlamento ir tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB 2008 m. liepos 9 d. dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantį Sprendimą 93/465/EEB.

	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 3 iš 7

5. EGZAMINŲ CENTRŲ REIKALAVIMAI

5.1. Bendrieji reikalavimai

5.1.1. Egzaminų centro pagrindinis uždavinys yra sudaryti tinkamas sąlygas atlikti suvirintojų ir suvirinimo operatorių kvalifikacijos tikrinimą pagal 4 skyriuje nurodytus suvirinimo standartus ir PED.

5.1.2. Egzaminų centras turi:

- suteikti saugos bei higienos normas atitinkančias patalpas;
- turėti pakankamą kiekį reikalingos suvirinimo įrangos;
- egzamino metu aprūpinti pagrindinėmis ir pridėtinėmis medžiagomis, visomis reikalingomis materialinėmis, techninėmis priemonėmis egzaminuojamus suvirintojus, egzaminuotojus ir kitus Sertifikavimo įstaigos darbuotojus;
- skirti atsakingą už egzaminų organizavimą darbuotoją.
- egzaminų centras, kuriame atliekamas suvirintojų kvalifikacijos tikrinimas pagal PED turi atitikti PED 24 str. 2-11 reikalavimus.

5.1.3. Egzaminų centras visiškai atsako už darbų saugos, elektrosaugos, priešgaisrinės saugos ir darbo higienos reikalavimų laikymąsi kvalifikacijos tikrinimo egzaminų metu.

5.2. Egzaminų centro patalpos

5.2.1. Egzaminų centro patalpos turi būti pritaikytos suvirinimo darbų atlikimui ir įrengtos pagal darbuotojų saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos ir darbo higienos reikalavimus. Egzaminų centre turi būti darbuotojų (tarp jų egzaminuotojų ir egzaminuojamųjų suvirinimo darbuotojų) saugos ir sveikatos ir gaisrinės saugos instrukcijos.

5.2.2. Kiekvienam numatomam egzaminuoti suvirinimo darbuotojui turi būti suteikiama atskira darbo vieta (gali būti kabina), apsauganti darbo vietą ir virinamą bandomąjį pavyzdį (toliau BP) nuo kenksmingų aplinkos veiksnių, o kitus egzamine dalyvaujančius asmenis – nuo elektros lanko spinduliavimo, metalo pusrslų, kibirkščių ir kitų pavojų. Jei egzaminas vykdomas gamybinėse patalpose, turi būti užtikrinta ir kitų tose patalpose dirbančių asmenų apsauga nuo kenksmingų veiksnių, o darbai organizuojami taip, kad nebūtų trukdoma darbuotojams, kurių kvalifikacijos tikrinimas atliekamas.

5.2.3. Egzaminuojamųjų suvirinimo darbuotojų skaičius priklauso nuo įrengtų darbo vietų skaičiaus. Kabinose gali virinti tik po vieną suvirintoją.

5.2.4. Egzaminų centre privalo būti numatytos vietos, pritaikytos paruoštų suvirinimui BP, suvirintų BP, suvirinimo medžiagų ir kitų egzaminui reikalingų priemonių saugojimui.

	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 4 iš 7

5.3. Įranga, pagalbiniai įrenginiai, įrankiai

5.3.1. Egzaminų centre turi būti reikalinga egzaminui suvirinimo, terminio apdirbimo įranga (jei reikia), pagalbinės priemonės bei įrankiai, skirti numatytam ir suderintam suvirinimo procesui atlikti pagal naudojamus SPA.

5.3.2. Kiekvienam suvirinimo procesui skirta suvirinimo, terminio apdirbimo įranga, pagalbinės priemonės ir įrankiai turi būti techniškai tvarkingi, suvirinimo įranga turi tinkamai veikti, atitikti saugos reikalavimus ir užtikrinti reikalingų darbinių parametrų uždavimą, kontrolę, tolygų išlaikymą.

5.3.3. Jei egzaminų centre numatomas „8-os“ plienų grupės pavydžių suvirinimas, tai visi įrankiai (dildės, vielos šepėčiai, abrazyviniai diskeliai ir t.t), tiesiogiai kontaktuojantys su pagrindiniu metalu, negali būti naudojami kitų plieno grupių apdirbimui.

5.3.4. Wolframo adatų atnaujinimui turi būti adatų galandimo įrenginys.

5.3.5. Tais atvejais, kai atliekant BP suvirinimą pagal SPA reikalaujama temperatūros kontrolė, egzaminų centre turi būti priemonės tai atlikti.

5.3.6. Jei kvalifikacijos tikrinimui naudojamas lankinio suvirinimo glaistytais elektrodais suvirinimo procesas, egzaminų centre turi būti elektrodų kaitimo įrenginys, kurio techninės galimybės - temperatūra, reikalinga naudojamiems elektrodams kaitinti, išlaikymo reguliavimas ir kitos - sudaro prielaidas kokybiškai paruošti elektrodus.

5.3.7. Kiekvienoje suvirinimo darbuotojo darbo vietoje turi būti:

- suvirinimo įranga, skirta naudojamam suvirinimo procesui;
- suvirintojo apsauginis skydelis su šviesos filtru (filtro tamsumo Nr. atitinkamai pagal suvirinimo būdą);
- skaidraus stiklo apsauginiai akiniai;
- pakankama bendra arba vietinė ištraukiamoji ventiliacija;
- BP tvirtinimo įtaisas, užtikrinantis reikiamą suvirinimo padėtį ir saugų virinamo BP įtvirtinimą. Tvirtinimo būdas neturi sertifikuojamam darbuotojui sukelti papildomų sunkumų, išskyrus sąlygas, numatytas norminiuose teisės aktuose arba standartuose;
- surinkimo, centravimo įrenginys;
- kampinė šlifavimo mašinėlė su abrazyviniu diskeliu;
- rankinė dildė;
- suvirintojo kirstukas;
- plieninės vielos šepėtys.

	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 5 iš 7

5.4. Reikalavimai medžiagoms

5.4.1. Egzaminui pateiktos medžiagos turi atitikti nurodytas suvirinimo procedūrų aprašuose (SPA) pagal kuriuos bus atliekamas suvirinimas.

5.4.2. Egzaminų centras prieš egzaminą turi pateikti EMC sertifikavimo skyriaus sertifikavimo specialistui pagrindinio metalo ir suvirinimo medžiagų sertifikatus arba medžiagų identifikavimo dokumentus.

5.4.3. Turi būti užtikrintas egzaminui reikalingų suvirinimo medžiagų ir bandomųjų pavyzdžių paruošimas ir kiekis.

5.5. Personalas

5.5.1. Egzamino organizavimui turi būti paskirtas kompetentingas darbuotojas, atsakingas už teisės aktų, standartų, SPA ir kitų dokumentų, pagal kuriuos atliekamas suvirintojų kvalifikacijos tikrinimas, turėjimą, bei egzamino organizavimą.

5.5.2. Paskirtas kompetentingas darbuotojas turi būti suvirinimo specialistas ir turėti kompetenciją patvirtinanti pažymėjimą, būti gerai susipažinęs su 4 skyriuje nurodytais suvirinimo standartais.

5.5.3. Saugiam egzamino vykdymui turi būti paskirtas kompetentingas darbuotojas, atsakingas už darbų saugą ir gaisrinę saugą, darbo higienos reikalavimų laikymąsi (šis darbuotojas turi būti atestuotas saugos ir sveikatos darbe klausimais ir turėti įmonės saugos ir sveikatos tarnybos specialisto arba jį atitinkanti pažymėjimą)

5.5.4. Egzamino organizavimui paskirtas darbuotojas privalo išmanyti taikomus suvirinimo procesus, medžiagų apdirbimo ir saugojimo tvarką, mokėti naudotis visais egzamino metu naudojamais įrenginiais bei priemonėmis, gebėti suderinti suvirinimo įrangą, pašalinti nedidelius gedimus, instrukuoti suvirintojus, išaiškinti jiems kylančius klausimus dėl suvirinimo proceso.

5.5.5. Egzaminų centro personalas privalo užtikrinti nešališkumą, konfidencialumą ir interesų konflikto prevencijos sąlygas. Matydamas, kad šių sąlygų užtikrinti negalės – privalo nedelsiant apie tai informuoti EMC Sertifikavimo skyrių.

6. Profesinių žinių tikrinimo egzaminų centrų reikalavimai

6.1 Bendrieji reikalavimai

6.1.1. Profesinių žinių tikrinimo egzaminų centro pagrindinis uždavinys yra sudaryti tinkamas sąlygas atlikti suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimą. Centras turi:

	VšĮ Energetikų mokymo centras. Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R04 Egzaminų centrai. Reikalavimai	Puslapis: 6 iš 7

- suteikti saugos bei higienos normas atitinkančias patalpas;
- egzamino metu aprūpinti visomis reikalingomis materialinėmis, techninėmis priemonėmis egzaminuojamus darbuotojus, egzaminuotojus;
- užtikrinti personalo sertifikavimo principų, tarp jų nešališkumo, kompetencijos, konfidencialumo ir atvirumo, atsakomybės, reagavimo į skundus, laikymąsi;
- skirti atsakingą už egzaminų organizavimą darbuotoją, kurio dalyvavimas nesukels interesų konfliktų.

6.1.2. Egzaminų centras visiškai atsako už darbų saugos, priešgaisrinės saugos ir higienos reikalavimų laikymąsi kvalifikacijos tikrinimo egzaminų metu.

6.2 Reikalavimai profesinių žinių tikrinimo egzaminų centro patalpoms

6.2.1 Profesinių žinių tikrinimo egzaminų centro patalpos turi būti pritaikytos egzamino atlikimui ir įrengtos pagal darbuotojų saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos ir darbo higienos reikalavimus.

6.2.2 Egzaminų centre turi būti darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos instrukcijos.

6.2.3 Kiekviena egzaminavimo vieta organizuojama taip, kad nebūtų trukdoma darbuotojams, kurių kvalifikacijos tikrinimas atliekamas. Kiekvienam egzaminuojamajam turi būti atskira darbo vieta, skirta rašyti, rašymo priemonės.

6.2.4 Egzaminuojamų darbuotojų skaičius priklauso nuo įrengtų egzaminavimui vietų skaičiaus.

6.2.5 Turi būti numatyta darbo vieta egzaminuotojui, priemonė pateikti informacijai (pavyzdžiui, rašymo lenta), galimybė įjungti kompiuterį, projektorius.

6.3 Personalas

6.3.1 Egzamino organizavimui turi būti paskirtas atsakingas darbuotojas.

6.3.2 Egzaminų centro personalas privalo užtikrinti personalo sertifikavimo principų laikymąsi, nešališkumo, kompetencijos, konfidencialumo ir atvirumo, atsakomybės, reagavimo į skundus. Matydamas, kad šių sąlygų užtikrinti negalės – privalo nedelsiant apie tai informuoti EMC Sertifikavimo skyrių.